

Monuments barcelonins

Per natural temperament i no pas per acomodança pose iconochasta, no he estat dels homes fàcils a l'entusiasme quant a erecció de monuments a personalitats extraordinàries. Potser ha influït a aquesta mena de fredor interna, la rutina popular d'eufòries fugisseres que, a fi de comptes, esdevé un atac a l'estètica ciutadana i, en molts casos, a l'art. Només cal examinar alguns dels nostres monuments per a comprendre la pobresa de gust, la misèria de recursos i la manca d'iniciatives superiors.

Acceptant, de grat o per força, el que en aquest aspecte ens llegaren els monumentistes d'un ahir més o menys llunyà, parlem ara dels que tenen actualitat. Vull referir-me a tres monuments barcelonins que recorden i recordaran tres grans figures, tres destacades personalitats, tres catalans eminents, la vida dels quals la Història ja ha cisellat amb or pur i el poble ha enaltit amb ramells de roses de sang, amb devocions íntimes i promences de fe perseverant.

Diumenge, dia 12, el monument erigit a la memòria de Pi i Margall rebrà les alenades d'entusiasme de tot un poble. Serà, no en dubtem, el vertader bateig d'aquelles pedres i aquell bronze; la confirmació d'aquell afecte, respecte i veneració que Catalunya sent per tot quant el Mestre representa, fins i tot després de traspassat. Un acte de transcendència històrica, precisament en una data també històrica. És un encert de la Comissió organitzadora que ha sabut interpretar el moment oportú i donar compliment als anhels del poble, d'aquest poble que no podia conformar-se amb una mena d'inauguració feta en temps anormals i d'una manera encoberta i sense la aurèola màgica que sap encendre en les grans solemnitats.

Hem de recordar, especialment a la joventut, el cas insòlit del monument a Pi i Margall. Sembla com si tota l'adversitat es conjuminés amb tots els enemics del progrés i la llibertat, car des de l'any 1915, en que es posà la primera pedra, tots els entrebancs, tots els odis i tota la mala fe se sumaren per a privar el bastiment del monument en el lloc on el poble l'ha volgut. Els ajornaments

FORN DE CAN SERRA
Carrer Dr. Robert, 1 - GRANOLLERS
El millor assortit i la millor qualitat de
Mones de Pàsqua

obligats portaren a la impossibilitat d'erigir el primer monument, el del gran artista Blay, magnífic i completament acabat. Hom ha oblidat després on les pedres semblen demanar un emplaçament adient, car no és de creure que aquella obra d'art i tot el que representa de valor moral i material, hagi d'ésser arreconat eternament.

Diumenge, doncs, el poble inaugurarà solemniament l'obelic alçat a la memòria de l'home auster, artista, filòsof, historiador, polític sense tares i vident claríssim que amb la seva rara intel·ligència planejava els problemes de l'esdevenidor tal com si els estés vivint.

Dos dies després, o sia el dia 14, tindrà efecte la inauguració d'altre monument: el de Francesc Llairet, la memòria del qual tants records evoca. En complir-se el quinquenni de la proclamació de la República, no pot ésser més oportuna la data d'aquest homenatge a Francesc Llairet, ço que fa creure com s'hi complaurà el poble en la cerimònia dedicada al màrtir de la llibertat, l'home de cervell magnífic i cor generós dintre un cos mig baldat, fàcil a la traïdora agressió que privà a Catalunya, a Espanya i a la humanitat dels resultats positius d'una intel·ligència extraordinària.

Finalment, vull parlar del monument a Mossen Cinto Verdaguer, el nostre místic poeta que tot bon català ha de recordar amb amor i agraïment. El monument ja fa anys que està bastit i inaugurat; però també fou en una època anormal i per tant, aquelles essències populars, l'entusiasme vertader del poble, l'espontània col·laboració dels enamorats de les nostres glòries, no li prestà el relleu degut. Crec que tenim un deute amb el sacerdot model, amb el gran poeta, amb el català perseguit, calumniat i fins condemnat a fam pe's jueus capitalistes enemics de la humilitat i la santa senzillesa d'aquell vertader deixeble de Jesús.

Aquests són els tres monuments que Catalunya ha d'enaltir d'una manera ben entusiàstica, sense els embriacs momentanis i amb una perseverància interior que no deixi refredar i morir aquelles pedres i aquells bronzes que són carn del poble i esperit de la terra aimada.

Mentre els somniadors esperem la «moda» de recordar els homes gloriosos amb edificis escolars, artístics, culturals, en lloc de monuments, vulguem estimar i cuidar els que tenim, sobre tot si ens els podem mirar sense enrogir nos per manca de gust artístic.

CARLES COSTAS ALVAREZ

DLXXXIV

«Jo visc la meva vida»

Ens hem dit moltes vegades, o ens hem fet la reflexió, de que en les obres cinematogràfiques, el que menys es té en compte és l'autor del llibret que es tracta de filmar. Conseqüència lògica de que un tant per cent molt crescut de pel·lícules són basades en obres no escrites per al cinema. Indefectiblement llavors ha de sorgir el segon autor de l'obra, d'un caràcter acusadament cinematogràfic. En mans d'aquest, l'assumpte perd o guanya directament proporcional amb el talent del director del film. Però és que en la major part d'obres teatrals (esquer del vici en el cinema) una volta passades pel cedaç del director cinematogràfic, no queda res i és llavors quan vénen aberracions personalistes i en lloc d'adaptar l'actor al drama, s'adapta el drama a l'actor.

Aquest és el cas de Sternberg amb Marlene Dietrich i el de molts altres amb Greta Garbo i amb Joan Crawford. Però es precisament referint-nos a aquesta actriu i al seu film «Jo visc la meva vida», que dins una d'aquestes aberracions esmentades, un director sublim, Van Dyke, ens posa de relleu el caràcter superior, la pasta d'artista de Joan Crawford. És en una escena de ràbia i de picament de peus de noia mimada que es reve en Crawford i el seu director Van Dyke com dos asos del film i del drama. Nosaltres no havíem vist mai estripar un vestit de núvia com ho fa aquella noia, ni creiem que la realitat pugui ésser més real que l'escena del film. És sens dubte el major encert de la pel·lícula, l'únic encert, però que acredita a dos artistes en grau superlatiu.

No; nosaltres no en teníem idea del què és estripar un vestit fins que ho hem vist en «Jo visc la meva vida» i pensem que si Joan Crawford no fos víctima d'una aberració constant per culpa dels seus directors, hauríem vist la gran artista que hi ha en ella.

Pel demés, el film no té pena ni glòria.

L'ALTRE

FORN DE CAN SERRA
Carrer Dr. Robert, 1 - GRANOLLERS
El millor assortit i la millor qualitat de
Mones de Pàsqua